

WYMAGANIA EDUKACYJNE-JĘZYK POLSKI
rok szkolny 2025/2026

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie przyswoił podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego podstawy programowej, co nie pozwala na kontynuację nauki w klasie wyższej;
- nie rozumie większości wiadomości z zakresu programu nauczania;
- nie umie stosować i zaprezentować nabytej wiedzy;
- nie podejmuje trudu poprawy negatywnych ocen;
- nie wykazuje się aktywnością na lekcji;
- słabo pracuje na zajęciach;
- nie zna utworów z listy lektur obowiązkowych, nie potrafi ich interpretować;
- nie rozpoznaje wyróżników epok literackich;
- często nie jest przygotowany.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- potrafi odtworzyć podstawowe informacje dotyczące epok literackich;
- rozpoznaje i wskazuje podstawowe cechy gatunków literackich;
- wskazuje w dziełach literackich realizację prądów umysłowych, filozoficznych i artystycznych omawianych epok;
- posługuje się kluczowymi pojęciami dla rozumienia omawianych epok;
- streszcza główne wątki utworów epickich i dramatycznych wskazanych; w podstawie programowej i charakteryzuje głównych bohaterów literackich;
- podejmuje próbę skomponowania wypowiedzi składającej się ze wstępu, rozwinięcia i zakończenia;
- wypowiada się w mowie i piśmie na zadany temat w sposób komunikatywny;
- rozpoznaje podstawowe środki stylistyczne w utworach literackich;

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który wie i potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto :

- podaje najważniejsze cechy rodzajowe tekstów lirycznych, epickich i dramatycznych;
- umie powiązać podstawowe fakty literackie z najważniejszymi wydarzeniami historycznymi;
- rozpoznaje charakterystyczne cechy sztuki omawianych epok i ich związki z epokami wcześniejszymi;
- charakteryzuje wizję świata i człowieka omawianych epok;
- określa problematykę i tematykę utworów z listy lektur obowiązkowych;
- zna i umie wykorzystać podstawowe konteksty do analizy i interpretacji utworów literackich;
- umie wypowiadać się na ogół poprawną polszczyzną w mowie i piśmie;
- charakteryzuje cechy językowe w utworach literackich.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który wie i potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

- określa ramy chronologiczne omawianych epok;
- wskazuje cechy wzorców osobowych i postaw charakterystycznych dla danej epoki;
- rozpoznaje i określa typ nadawcy, typ adresata tekstu oraz charakterystyczne cechy stylu i języka tekstu;
- wymienia głównych twórców i ich dzieła w omawianych epokach;
- porównuje i ocenia kreacje bohaterów oraz wizje świata i człowieka w omawianych epokach literackich;
- selekcjonuje materiał;
- stosuje terminologię historyczno- i teoretycznoliteracką oraz językoznawczą;
- zajmuje i uzasadnia stanowisko w dyskusji z odwołaniem się do utworu, cytatu, kontekstu lub wiedzy o epoce, formułuje dłuższe, logiczne wypowiedzi;
- formułuje argumenty, wnioski i uogólnienia, prezentując swój punkt widzenia;
- ocenia wybory moralne bohaterów literackich;
- w pracach pisemnych wypowiada się poprawnie pod względem stylistycznym i ortograficznym;

Na ocenę bardzo dobrą uczeń wie i potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

- wykorzystuje analizowane teksty naukowe (krytyczno- i teoretycznoliterackie) i filozoficzne jako kontekst interpretacyjny dla utworów literackich;
- swobodnie posługuje się cytatami;
- porównuje sposoby realizacji tego samego motywu (toposu) w dwóch tekstach literackich;
- przedstawia ewolucję bohatera literackiego;
- interpretuje dzieło literackie w samodzielnie dobranym kontekście (np. filozoficznym, historycznym, historycznoliterackim, kulturowym);
- reinterpretuje toposy, mity i symbole literatury wcześniejszych epok w tekstach współczesnych;
- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji dzieła sztuki;
- wykazuje się swobodą konwersacji, piękną polszczyzną i kulturą dyskusji;
- dostrzega zależności między tekstem literackim a innymi tekstami kultury;
- wykazuje się opanowaniem pamięciowym licznych fragmentów;
- posługuje się bogatym słownictwem i urozmaiconą składnią w mowie i piśmie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który wie i potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- przyswoił wiadomości wykraczające poza zakres programu nauczania;
- interpretuje zdobytą wiedzę w sposób samodzielny i oryginalny;
- samodzielnie wykorzystuje zdobyte wiadomości w sytuacjach problemowych;

- w dyskusji polemizuje, broniąc swojego stanowiska i przywołuje argumenty świadczące o erudycji;
- prezentuje wiedzę, posługując się precyzyjnym językiem i bogatym słownictwem;
- swobodnie operuje wiedzą pochodzącą z różnych źródeł.